

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-15364-020
Otsuse kuupäev	26. apr 2023
Komisjoni koosseis	Esimees Jüri Aava, liikmed Valter Napits, Indrek Peterson
Tarbija	
Kaupleja	OÜ El Elyon, 10973175
Tarbija nõue	Kahju hüvitamine, inkassomenetluse lõpetamine.
Asja läbivaatamise aeg	19. apr 2023

Resolutsioon:

- 1.Rahuldada tarbija avaldus osaliselt.
- 2.Kohustada kauplejat inkassomenetluse tarbija vastu lõpetama.
- 3.Jätta rahuldamata tarbija nõuded kahju hüvitamiseks ja õigusabi teenuse kulude hüvitamiseks.

Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast. Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija tellis kauplejalt hange.ee keskkonnas töövõtulepingu 375-400 m juurdesõidutee rajamiseks. Lepingutasuks leppisid pooled algselt kokku 13 800 eurot. 13.09.2022 lepidi poolte vahel kokku, et lepingutasuks kujuneb 11 500 eurot. Kaupleja esitas tarbijale 27.09.2022 vahearve summas 5500 eurot, mis tarbija poolt tasuti. 01.10.2022 esitas kaupleja teise arve summas 300 eurot, mille tarbija jättis kauplejale tasumata. Tarbija leidis, et töö pole tehtud nõuetekohaselt. 09.10.2022 teavitas kaupleja tarbijat, et viib objektilt ära materjali, väärtuses 612, 28 eurot ning tegi kaupleja esitatud arve ümber lõpparveks summas 1895 eurot. Tarbija tellis kaupleja poolt tehtud tööde parandamise ning teetööde lõpetamise OK Ehitusteenus OÜ-lt kogusummas 12 700 eurot. Tarbija nõudeks jäi kahju hüvitamine summas 9960 eurot ning õigusabi teenuse kulude hüvitamine summas 495 eurot. 13.02.2023 vastas tarbija, et on valmis tasuma kauplejale üksnes materjalide eest.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja esitatud avaldusega ei nõustunud ning leidis, et töö jäi pooleli seetõttu, et tarbija ei tasunud esitatud arvet. Kaupleja pakkus välja mitmeid variante vaidluse lõpetamiseks. Viimaseks pakkumiseks oli, et kuna teenustasu, materjali ja kütuse näol kulus kauplejal 5088 eurot, siis 412 eurot, veoteenuse, kaevetööde ja ehituse eest on olematu summa. Lisaks oli kaupleja kompromissi korral valmis inkassonõude eemaldama.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud põhjalikult dokumentaalsete tõenditega asub seisukohale, et avaldus tuleb rahuldada osaliselt.

VÕS § 3 p 1 kohaselt tekib võlasuhe muuhulgas lepingust.

VÕS § 100 kohaselt on võlasuhtest tuleneva kohustuse rikkumiseks selle täitmata jätmine või mittekohane täitmine, sealhulgas täitmisega viivitamine.

Pooled sõlmisid töövõtulepingu, millist reguleerib Võlaõigusseadus (VÕS) § 635, mille lg 1 kohaselt kohustub töövõtulepinguga töövõtja saavutama teenuse osutamisega kokkulepitud tulemuse (töö), tellija kohustub maksma selle eest tasu. Tegemist ei ole tarbijatöövõtuga VÕS § 635 lg 4 mõttes. Nimetatud sätte järgi loetakse tarbijatöövõtulepinguks üksnes selline töövõtuleping, mille esemeks on teenuse osutamine tarbija vallasasja suhtes, samuti tarbijale vallasasja valmistamine või tootmine. Ehituse töövõtulepingu esemeks on teenuse osutamine tellija kinnisasja suhtes, olgu selleks siis maatükile ehitise rajamine või selle remontimine, st ehitise töövõtuleping ei saa olla tarbijatöövõtulepinguks VÕS § 635 lg 4 mõttes.

Nii kohtus (TsMS § 230) kui vaidluste kohtueelsel lahendamisel peab asjaolu, millele ta tugineb, tõendama see pool, kes asjaolule tugineb. Komisjon märgib, et lepingulises suhtes peavad pooled käituma hea usus põhimõttest tulenevalt.

Pooled leppisid hange.ee keskkonnas kokku töövõtulepingu sõlmimises, mis hõlmas eratee ehitust. Poolte vahel puudub kirjalik leping, millel pooled oleksid töö üksikasjades kokku leppinud. Poolte vahelisest kirjavahetusest hange.ee keskkonnas võib välja lugeda, et tasumine lepingu täitmise eest pidi toimuma poolte kokkuleppel osade kaupa. Pooltel tekkisid erimeelsused oktoobri 2022 alguses töö kvaliteedi ja arvete tasumise osas, mistõttu kaupleja lõpetas töövõtulepingu täitmise ning esitas tarbijale lõpparve tehtud tööde eest. Kuna tarbija arvet ei tasunud esitas kaupleja nõude Julianus Inkasso OÜ-le. Tarbija omakorda keeldus esitatud arve tasumisest, kuna leidis, et kaupleja rikkus töövõtulepingu tingimusi. Tarbija esitas nõude tööde parandamiseks. Kuna kaupleja keeldus tasumata arve tõttu tehtud töid parandamast, siis tellis tarbija teetööde jätkamise OK Ehitusteenuse OÜ-lt.

Komisjoni hinnangul pole pooltel vaidlust, et pooled leppisid kokku töövõtulepingus eratee ehituseks, mille lepingutasu oli 11 500 ning millest tarbija tasus 5500 eurot. Pooled on esitatud materjalide põhjal nõustunud, et kaupleja tegi töövõtulepingu täitmiseks materjalidele kulutusi. Kaupleja hinnangul kulus materjalidele ja kütusele 5088 eurot. Tarbija hinnangul 5022, 28 eurot. Tarbija vastas komisjonile 13.02.2023, et on valmis tasuma kauplejale üksnes materjalide eest. Poolte vahel on vaidlus, mis alusel töövõtuleping poolte vahel lõppes, samuti selles kumb pooltest ja kui suures ulatuses teisele poolele võlgneb.

RKTKo leidis kohtulahendi 3-2-1-80-08 p 33 ja 34, et tellija võib keelduda VÕS § 111 lg 1 järgi tasu maksmast, kuni töövõtja on täitnud oma vastastikuse kohustuse, selle täitmist pakkunud või andnud täitmiseks tagatise või on kinnitanud, et ta kohustuse täidab. Vastastikuse lepingu täitmata jätmise vastuväide on olemuselt ajutine, st sellele saab tugineda üksnes seni, kuni teine pool on oma kohustuse täitnud, täitmist pakkunud või kui täitmine on tagatud või kindel. Selle põhiliseks tagajärjeks on lepingupoole enda täitmise edasilükkamine, mitte aga sellest lõplik keeldumine. Seeläbi tagab VÕS § 111 lg 1 esmajoones lepingupoole jaoks vastusoorituse saamist. Et sellele sättele tugineda, peab tellijal olema õigus vastusooritusele. Seega peab tal olema nõue töövõtja vastu lepingu täitmiseks. Töövõtja lepingutingimustele mittevastava soorituse korral, esmajoones kvantitatiivselt osalise või ebakvaliteetse täitmise korral tagatakse kohustuse täitmisest keeldumise õigusega esmajoones tellija nõudeid kohaseks täitmiseks, st esmajoones lepingutingimustele mittevastava täitmise asendamiseks või parandamiseks VÕS § 108 lg 6 mõttes. Et tellija võiks VÕS § 111 lg-le 1 tuginedes keelduda lepingujärgset tasu maksmast, peab ta ühtlasi tuginema mingile nõudele töövõtja vastu, mille täitmist ta nõuab. Lisaks tuleb arvestada, et kohustuse täitmisest ei või VÕS § 111 lg 3 kohaselt keelduda, kui see ei oleks asjaolusid arvestades mõistlik või ei

vastaks hea usu põhimõttele, eelkõige kui teine lepingupool on oma kohustuse suuremas osas või oluliste puudusteta täitnud. Seega ei saa tellija keelduda kogu kokkulepitud tasu maksmisest nt üksnes põhjusel, et tehtud töös on puudusi, kuid need on kogu maksmisele kuuluvat tasu arvestades ebaolulised. Kolleegiumi arvates õigustab nimetatud säte sellisel juhul tasu maksmisest keelduma üksnes ulatuses, mis tõenäoliselt võiks kuluda puuduste kõrvaldamiseks ja sellega seotud kulutuste ja muu kahju hüvitamiseks.

Pooled lõpetasid lepingu täitmise leides, et teine pool pole täitnud vastastikust kohustust. Ülaltoodud Riigikohtu seisukohast tuleneb, et tarbija, olles esitanud töö parandamise nõude võis viivitada töövõtulepingu tasu maksmisega. Samas, kuna pooled olid kokku leppinud lepingutasu osade kaupa maksmises, siis võis tasu maksmata jätmine omakorda kaupleja jaoks omakorda luua olukorra, et kaupleja ei saanud lepingutingimustele mittevastavusi kõrvaldada. Pärast vaidluse tekkimist nõustus tarbija hüvitama kaupleja poolt soetatud materjali maksumuse summas 5022, 28 eurot. Komisjoni hinnangul ei olnud kaupleja poolt enne poolte vahel lahkkelide tekkimist tehtud töö hulk väiksem kui 479, 72 eurot. Komisjon leiab, et tarbija poolt kauplejale tasutud 5500 eurot vastab kaupleja poolt soetatud materjalidele ning tehtud töösooritusele. Tegemist on õiglase töövõtulepingu tasuga tehtud töö eest. Täiendava tasu nõudmise õigus töölepingu täitmise pooleli jätmise tõttu kauplejal puudub. Komisjon kohustab eeltoodust tulenevalt kauplejat lõpetama tarbija suhtes algatatud inkassomenetluse.

Komisjoni hinnangul võis kaupleja poolt tehtud töö olla lepingutingimustele mittevastav. Samas leiab komisjon, et tarbija ei ole tõendanud, kas ja mis ulatuses lepingutingimustele mittevastava tööga kaupleja tarbijale kahju tekitas. Asjaolu, et tarbija sõlmis eratee ehituseks uue töövõtulepingu ei tõenda veel tekitatud kahju ja selle ulatust. Komisjoni hinnangul pole kaupleja suhtes õiglase jätta tarbija eratee ehituse kulud kaupleja kanda, VÕS § 127 lg 5 põhimõtte kohaselt tuleb kahjuhüvitisest maha arvata igasugune kasu, mida kahjustatud isik sai kahju tekitamise tagajärjel, eelkõige tema poolt säästetud kulud. Komisjon märgib, et uuel töövõtjal on võimalus kasutada töövõtulepingu täitmiseks kaupleja poolt juba soetatud materjale ning kaupleja poolt lõpetamata tööd, mistõttu tarbijal puudub kaupleja vastu täiendav kahju hüvitamisest tulenev nõudeõigus. Kuna rahaline nõue jääb rahuldamata, jäävad rahuldamata ka õigusabikulude nõuded.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Jüri Aava
/allkirjastatud digitaalselt/

Valter Napits
/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Peterson
/allkirjastatud digitaalselt/